

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona.
 Egész évre 12 " "
 Vidéken: Negyedévre 5 " "
 Egész évre 20 " "

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

Egyesszám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Az országgyűlés új háza.

— okt. 6

Két nap múlva megnyillik az országgyűlés; de nem a régi sándorutcai házban, ahol az alkotmányosság visszaállítása óta tartotta üléseit, hanem a rengeteg sok millióba került új palotában.

A kormány ugyanazt határozta, hogy ünnepies megnyitásra most már nincs szükség, mivel az új országházat kellő pompával 1896-ban az ezeréves Magyarország országos ünnepi évében már felavatták; de azért minden magyar ember mély megilletődéssel gondol erre a nevezetes átköltözésre, mely szerdán megy végbe, midőn Apponyi Albert gróf, a képviselőház elnöke, megnyitja az első ülést.

Magyarország új korszakának egész története elvonul a hazafias lélekben; e nagy átalakulásokban gazdag harmincöt év összes alkotásai, az ország eseményei, küzdelmei mind; megújodnak az emlékezés oltártüzén, amikor a képviselők bevonulnak a dunaparti díszes otthonba.

Apponyi Albert gróf, az ülészakot megnyitó elnöki beszédében meg fog emlékezni a multról és az alkalmat bizonyosan felhasználja arra is, hogy a törvényhozó testületet a nemzet jövődjének nemzeti alapon való megerősítésében önfeláldozó munkásságra serkentse.

Ezt a szöveget pedig zengeni fogja utána az egész ország.

Aldás és dicsőség legyen az új Ház minden munkáján! A magyar faj uralkodásának biztosítása vezesse mint legszentebb cél a törvényalkotókat, hogy Árpád vére teljes ősi hatalmával illesztesse bele a nagy nemzetek sorába a maga nemzeti erényeit. És e munka nyomán a nagyság, boldogság és gazdagság örök forrása fakadjon!

— Az ökörmézói mandátum. Prazina Jurán és társai petícióval támadták meg az Ökörmézón 1901. október hó 2-án képviselővé választott Teleky Gyula gróf

mandátumát. A kuria által ez ügyben elrendelt vizsgálatot a debreceni ítélőtábla kiküldött bírāja már befejezte és az iratokat felterjesztette a kuriához, a melya folytatólagos tárgyalást november hó 11-re tűzte ki.

— Az új képviselőháznak tegnap délelőtt volt műtanredőri és tűzvizsgálati bejárata illetve helyszíni szemléje. A rendőrség részéről jelen voltak Bornemissza főparancsnok Krecsányi dekedatívfelügyelő Boda kapitány, Palágyi, Blokberg felügyelők. A szemlével megvoltak elégedve. Elhatározták, hogy a képviselőház őrsége 20 rendőrből 2 altisztből és 6 detektívől fog állani.

A Siketnémákat Gyámolító Egyesület közgyűlése.

Saját tudósítónktól.

— október 6.

Tegnap délelőtt 10 és fél órakor tartotta meg első közgyűlését a siketnémákat gyámolító egyesület a vármegyei háza nagytermében Puky Gyula főispán elnöke alatt. Tárgy volt az alapszabály tervezettel kapcsolatos előkészítő bizottsági jelentések és az alapszabályok megvitatása. A gyűlésre nagy számmal jelentek meg az érdeklődő tagok; ott voltak Puky Gyula főispán mint elnök, Boczkó Sámuelné urnő, Rásó Gyula, alispán, Veszprémy Zoltán főjegyző, Kiss Albert ev. ref. lelkész, Boczkó Sámuel rendőrőrkapitány, Szabó Kálmán városi aljegyző, Vetésy Béla rendőrfogalmazó, Haraszthy Lajos, Koszorus Kálmán adó-pénztáros, Kiss Sándor rendőrfogalmazó, Péterfi Jenő, Rásó István főispáni titkár, Csóka Sámuel polgm. titkár, Konrád Sámuel ügyvéd, Dr. Széll Kálmán, orvos, Oláh Károly tanácsnok előadó, Kozma László, Jeney Miklós tb. rendőrkapitány, Dr. Losonczy Almos főorvos, Füleky gyógyszerész, Dr. Medgyaszay árv. ülnök, Csánky Viktor tanfelügyelő, Dr. Brunner Ede orvos, Budaházy Odön vár. főszámvevő, Rásó János tb. főszámvevő, Madarász Sándor, Szikszay Szabó József, Zalay Márk tanár, Bakonyi Samu orsz. képviselő stb.

Puky Gyula, főispán elnök üdvözlővén a megjelenteket az ülést megnyitotta. Egyuttal tudatta, a közgyűléssel, hogy az egyesület érdekében különösen három helyre fordulhatott és fordult segélyért. Első a vallás és közokt. miniszter, kitől a segély iránt beadott kérvény még nem érkezett vissza, de kedvező elintézése majdnem bizonyos. Második a megye, melynél úgy áll a dolog, hogy a megye hajlandó az egyesületet egyszers-

mindenkorra 20000 kor. alapítvánnyal segélyezni, de fedezet még nem lévén, az erre szolgáló pótdót a közgyűlésnek még meg kell szavaznia. — Harmadik Debrecen városa, — melynél azonban a segély tárgyalások jelen körülmények és pénzügyi viszonyok között tanácsosnak és célravezetőnek nem látván, azt valószínűleg a jövő év egyik közgyűlésén veszi fel a sorrendbe. (Helyeslés.) Ezzel átadja a szót Oláh Károly tanácsnok előadónak.

Oláh Károly felolvasta a pénztári jelentést, mely szerint a fiatal egyesületnek van pénze 606 korona 92 fillér, melyhez az izr. nőegylet 20 koronával, Péterffy Jenő gyermekei egy házi előadás jövedelméből 5 kor. 38 fillérral járultak. A tagsági díjak már szépen folynak be. Tagok száma: alapító 11; rendes 213, ami tekintettel arra, hogy az egyesület egészen fiatal, elég nagy szám. Bejelentette, hogy dr. Széll Kálmán általa kiadott zeneműveinek összes bevételét felajánlotta az egyesület támogatására — mit köszönettel vettek tudomásul.

Ezután következett az alapszabályok tárgyalása. Kisebb otiláris módosításoktól eltekintve különösen a következő lényegesebb módosítások történtek:

A segélyekben és adományokban részesítettők körét kiszélesítették. Kiss Albert felszólalására a rendkívüli közgyűlések összehívását az összehívó tagok számának csökkentése által megkönnyítették. Határoztak a felállítandó siketnémák iskolájának felügyeletére, majd Puky Gyula, Kiss Albert, Bakonyi Samu hozzászólása után a szavazások megejtésének módzatairól. Legnevezetesebb betoldás volt az, melyben Puky Gyula, Jeney Miklós, Rásó Gyula, Oláh Károly, Kiss Albert és többek felszólalása után kimondták, hogy az egyesület igazgatóságába Hajdúvármegye és Debrecen szab. kir. város 3 taggal képviseltetheti magát abban az esetben, ha legalább 20000 kor. alapítványt, vagy ennek 5 százalékkal megfelelő évi segélyt nyújt az egyesületnek; — Hajdúvármegye városai és községei szintén küldhetnek képviselőt az igazgatóságba, ha legalább 1000 korona alapítványt, vagy öt százaléknak megfelelő évi segélyt adnak. Néhány kisebb, az iskolába való felvételre, a tanítók kinevezésére, illetve ajánlására vonatkozó módosítás után a közgyűlés fél egy órakor az elnök elteretése közben szétoszlott.

Egő gyertyák a városházán.

Titokzatos felfedezés.

— okt. 6.

Mult éjszaka egy derék polgártársam állított be hozzám. Nem mondom, hogy be volt állítva; de annyi bizonyos, hogy a Hauer Berci külön szobájából jött.

— Uram, ön bátran lefekhetik, — szölt a derék polgártárs, — Debrecen minden lakosa nyugodtan alhatja az igazak álmát; mert a városi tisztikar virraszt fölöttünk.

— Valóban?

— Ugy van, az egész tisztikar! Eleinte azt gondoltam, hogy csak a polgármester, a főjegyző meg egy-két tanácsos. De nem! még be nem töltött kulturtanácsos szelleme is, szóval az egész városháza hűségesen őrködik Debrecen álma felett.

— Ez megható!

— Elárulom önnek a nagy titkot, hogyan jöttem rá erre a fölfedezésre. De ne adja tovább!

— Esküszöm.

— Hát a mint egy éjjel, jó éjjel után ballagok hazafelé, látom, hogy a városházán két ablak világít. Lám, mi! derék fiu ez a Gyurka, még éjszaka is dolgozik a város javára. A tisztujtáskor rászavazok, bizony isten rászavazok!

— Jél teszi.

— Másnap hajnal felé megint arra jártam. Fölpillantok, hát a Tamás ablakaiban égnek a gyertyák. Ez aztán szorgalmas ember! Rászavazok! . . . Harmadnap a harmadik tisztviselő ablakból sugárzott ki a fény. Ejnye, gondoltam, ez aztán szerencés város! csupa lázas munkában görnyedő férfiak szolgálják, akik még éjszakájukat is feláldozzák.

— Ezt az érdemet meg kell jutalmazni.

— Az imént azonban, ahogy eldöcögtem a városháza alatt és láttam az én kedves cimborám, Pista ablakaiban a világot, épen azt akartam megfogadni, hogy rászavazok, a midőn a Csapó-utca felől Pista toppan elém.

— Nini, hát te nem dolgozol a hivatalodban?

— Nem én, pajtás; de el ne árulj! Az éjjel az én ablakaimon a sor, azokban ég a hivatalos gyertya . . . Hadd képzelje az arra vetődő, hogy agyon dolgozza magát az ember! Tudod nem árt az ilyesmi, így tisztujtás előtt . . .

— Ertem! . . . Hát, uram, ezért égnek a városházán minden éjjel más ablakban a gyertyák . . .

Tiborc.

I R O D A L O M.

(C) Az akadémia pályázatai. A Teleki-jutalom pályázatára összesen 27 vigjáték érkezett be: az eredményt 1903. március 19-én hirdetik ki. A Farkas-Raskó díjért 64 hazai költemény versenyez; ezek közt némely szám alatt 5—6 vers is van együtt. Ezenkívül a Léva-pályázatra (Kisfaludy Sándor életrajza.) érkezett 1 pályamű, a Gorove-pályázatra (A komikum elmélete.) 2 pályamű, a Lukács-Krisztina pályázatra (A lírai költészet története.) 1 pályamű.

Oktober hatodikán.

Irta: Rudnyánszky Gyula.

Fekete a gyász színe más napokra,
Leggyászosabb napunké vérpiros;
Tenger bánatnak egy parányi fodra,
Mely óriási sziklát zugva mos.
Sötét emlék — vezérlő fáklalángunk,
Keserveink forrása — ünnepünk:
Ez a nap, melyen mindent megbocsátunk,
De semmit el nem feledünk!

Tizenhárom hős drága szíve-vére
Harmatos áldás most szívünk felett;
A zsarnokság rideg vesztőhelyére
Ma lelkesedni jár a fegyelet.
Az éjben immár esillagokat látunk,
A máglyatűz — hajnalt jelent nekünk.
Ez a nap, melyen mindent megbocsátunk,
De semmit el nem feledünk!

Ó hőseink, ti szentek, óriások!
Virág viruljon sirhantotokon!
Panasz ne bántsa porló nyugovástok;
Mind, a mi fáj, jobb: el nem zokogom.
Szunyadjatok! . . . Az élőkhez kiáltunk,
Kiket ma gyűlölünk vagy szeretünk:
Ez a nap, melyen mindent megbocsátunk,
De semmit el nem feledünk!

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmúzeum, nyitva minden vasárnap és ünnepnapon d. e. 9—12-ig.

Okt. 6. Városi közig. bizottság ülés délután a városházán.

Okt. 12. A debreczeni jótékony nőegylet közgyűlése.

Okt. 13. A megyei közig. bizottság ülése a városházán.

Okt. 13—21. Őszi nagyvásár.

* **Oktober hatodika.** Az aradi gyásznapról, míg Buda áll s magyar él, mindig kegyelettel emlékeznek meg a nemzet. Az egész ország gyászünnepéből Debrecen közönsége is kivészi a maga részét. Ma reggel 9 órakor a tizenhárom 48-as öreg honvéd dr. Hegedüs Pál vezetése mellett a róm. kath. templomba vonul, ahol dr. Wolafka Nándor v. püspök tartja az ünnepi gyászmisét fényes segédlettel. A hálás debreceni közönség, mely szívében őrzi a vértanuk áldott emlékét, bizonyára nagy számmal vesz részt a rekviemen.

* **A Hortobágy értékesítése.** A Hortobágy értékesítésének, és illetve jobb módon való kihasználásának tárgyában Debrecen város közgyűlése egy, jobbára a gazdasági bizottság tagjaiból álló bizottság ebben a fontos dologban tegnap délelőtt 10 órakor értekezletet akart tartani. Az értekezleten Rickl Antal elnöklete alatt a bizottság tagjai meg is jelentek, de határozatot nem hozhattak, miután a véleményes javaslattétellel meg-

bizott Bakonyi Samu dr. a dolgot kellőképpen nem készíthette még elő. Az első kérdésnek, — melyet meg kell oldani, a bizottság tagjai azt tartják, hogy vajjon kié hát a Hor obágy? s vajjon aközgyűlés szabadon rendelkezhetik azzal? Bár ezt a kérdést már több oldalról megvilágították s a többség nézete az, hogy a Hortobágy Debrecen város egészségközönségé nem csak az állattenyésztő gazdáké. A gazdasági bizottság tagjaiból álló értekezlet megbizta dr. Bakonyi Samut, hogy levéltári adatok alapján, a Hortobágy jogi-történetének bemutatásával tegyen ebben a kérdésben javaslatot. Kimondták a tegnapi értekezleten, hogy mivel a kutatásokra, adatok gyűjtésére sok idő kell ebben a fontos kérdésben csak az év végén hozhatnak határozatot.

* **A braganzai herceg.** Debrecennek a mult esztendőben egyik híressége, Ferenc József braganzai herceg csinos, költsékes, vigan élő huszár tiszt volt itt a Hortobágy tövében. Azóta, hogy innen elköltözött, sok minden történt vele. — Most aztán a tiszt ruhát is letette. Bécsből érkezett jelentés szerint Ferenc József braganzai herceget, aki mostanig a 7-ik huszárezred hadnagya volt, saját kérelmére elbocsátották a hadsereg kötelékéből.

* **A nagyvásár első fecskéi.** Ki lehetne más a debreceni nagyvásár első fecskéje, mint a cigány. Ezek a füstös képű, rongyos, kóbor alakok minden vásárt ellepnek. Elsőbb az asszonynépe jön a vándor cigányságnak. Piros szoknya a nyakukban, szopós gyerek a keblükön, agyarra szoritott makra pipa a szájukban, villogó fekete szem, eleven, kifejező, ravasz, barna arc, — így óvakodnak be a városba; eleinte cifra könyörgésre, kártyavetésre, jókedvű jóvendőmondásra, — a malac meg a szárnyas jószág elemelése később következnek. Az ezüst gombos szilaj szemű, bozontos vajdák, kupecok, csiszárok, tek nővájók, cigányszeg-kovácsok s egyéb mesterségű válogatott cigánylegények csak a vásár napján bujnak elő, mint eső nyomán a gomba. Debrecenbe már tegnap megjöttek az asszonyaik s járták a várost. — Mivel pedig a boltok zárva voltak, az ünnepies utcákon nagyon esendes volt számukra az élet. Természetesen így is összeakadtak, ha mással nem, hát az álldogáló bérkocsisokkal. A Piac utcán emiatt délután lármás zenebona támadt. Erre oda sétált két rendőr is és tuszkolni kezdte a cigányasszonyokat a kapitányságra. De a cigánynak sem kell ilyenkor őszi idő táján a hűvös; hamar észhez kaptak hát az asszonyok. — Jaj, lelkem, nem mehetünk ám a méltóságos rendőr ur elé, mivelhogy beteg a rajkó, éppen a patikába készülünk, sietős a dolog! . . . És beléptek a gyógyszerár nyitott ajtaján. A jólelkű rendőr bácsi erre sarkon fordult és ment. Mivel belátta, hogy vásár idején a kóbor cigánynép ellen úgy sincs patikaszer.

* **Vörösmarty-szobrot Debrecennek.** A tegnapi számunkban megírtuk, hogy a Budapesten felállítandó Vörösmarty-szobor pályázatára beérkezett pályamunkák közül azokat, a melyek jutaloma érdemesek, a szobor-bizottság oda fogja ajánlani a vidéki muzeumoknak irodalmi.

egyesületeknek stb. Tekintettel arra, hogy a szobor-minták szétosztása már e hó 15-én meg fog történni, a debreceni Csokonai-Kör tegnap levelet írt Rákosi Jenőhöz a szoborbizottság elnökéhez, melyben kéri, hogy a debreceni Csokonai-Kör, jobban mondva Debrecen város közönsége számára is juttassanak a művészek által formált mintákból. Tekintve, hogy több szobor-minta alkotója fog jutalomban részesülni, nagyon valószínű, hogy a Csokonai-Kör kérését, mely egész Debrecen óhaját fejezi ki, a szoborbizottság teljesíteni fogja s Debrecen is kap egy Vörösmarty-szobrot.

* **A pozsonyi főnyeremény nyertese.** A Veszprémi Hírlap szerint a pozsonyi kiállítás sorsjátékának negyven ezer koronás főnyereményét egy Steiner nevű veszprémi kereskedő tizenköt éves Jenő fia nyerte meg. A főnyeremény történetéről a következő kedves anekdota kering: A kis Jenő, a kit a veszprémi gimnáziumban a latin declináció titkába avatnak be, ozsonnapénezekből csaknem egykoronányi összeget gyűjtött össze. Valamelyik trafikban meglátta, hogy ott a pozsonyi kiállítás sorsjegyeit árulják és elhatározta, hogy ő is veszen egy sorsjegyet ötven filléren. Tökéjének felét azonban nem akarta kockára tenni és társat keresett a vállalkozáshoz. Akadt is egy barátja, a ki hasonló tekintélyes összeg felett rendelkezett és a kinek kedve volt a vállalatra, a kis Jenő ezt ajánlotta:

— A sorsjegy huszonöt krajcárba kerül, én adok hozzá tizenkettőt, mert enyém az eszme, te pedig adsz tizenháromat és a nyereségen megosztozunk.

Az egy krajcár miatt azonban a közös vállalat nem jöhetett létre. A társ visszalépett, mert nem akart egy krajcárral többet fizetni mint a másik. Erre a kis Jenő egyedül bocsátkozott bele a nagyszabású ügyletbe és vásárolt egy pozsonyi sorsjegyet. A főnyeremény most már egyedül az övé, a kicsinyeskedő „társ” pedig sirathatja elszalasztott szerencsésjét. A főnyeremény egyébként egy teljesen berendezett — mezőgazdasági szeszgyár, negyvenezer korona névértékkel. A kis Jenő mindenestre nem a szeszgyárat, hanem a negyvenezer koronát fogja választani.

* **Szerelmi varázslat az ókorban.** A British Múzeumban őriznek egy papírtekerest, mely tanulságos bepillantást enged a görög-római-egyiptomi világ szellemi életébe. Ezen a papíros-tekeresen mindenféle bűbajos mesterség van megörökítve. Ha például valaki azt akarja, hogy a szakács ne gyujthasson tüzet, akkor csak egy örökzöld-ágot tegyen a tűzhelyre. Ha valakinek a felesége sokat fecseg, akkor fenyőfadarabot aprítson a levesébe. Legérdekesebbek azonban azok az utasítások, hogy mint kell valakinek a szerelmét megnyerni és megtartani. E varázsszavak egyikike azt tanácsolja, hogy egy tengeri kagylóra rá kell festenie a typhon állatot, s e szavakkal dobni a kályhába: Hozd ide ennek meg ennek a lányát, szerelmes testtel és szívvel, még ebben az órában, azonnal. Vagy egy bádogtekerésre ezeket a szavakat kell írni: Bird rá ezt meg ezt a lányt, hogy szeressen. S a tekerest vedd a tengerbe. De a stílusvesszőnek a hegye, melvel e szavakat a tekerésre írják, egy vihar által elpusztított hajónak a részögeiből legyen kalapálva. Vagy más varázslat. Egy bádog lapra a következő szavakat kell írni: Megbabonázzlak a nagy Obakchiob nevében ezt a lapot azután tüskebokra kell tenni. Ha még erre sem reagál a kedves, akkor el kell rontani az álmát, ezt írván egy tengeri kagylóra: Ennek meg ennek a leánya ne alhasson ezen az éjszakán. Az ókorban nagy szerepük volt az államfejtőknek is sőt egynek a cég-

tábláját is megtalálták, melyet a házára függesztett.

* **A kereskedő ifjak estéje.** A Bikaszálló dísztermében zajos, színes, vidám élet volt vasárnap este. A kereskedő ifjak társulatának dalosköre rendezte változatos műsorú estéjét. A mulatságot hangverseny előzte meg, melynek minden számát nagy tetszéssel fogadta a közönség. A hangversenyt tánc követte, mely reggelig tartott. Részt vettek a kitűnően sikerült estén:

Asszonyok: Bihary Lajosné, Szépe Lajosné, Szele Lajosné, Balogh Kálmánné, özv. Vrancsik Istvánné, Májér Aurélné, özv. Kolossy Györgyné, Szücs Ferencné, Medgyesi Sándorné, Zellinger Edéné, Barra Gyuláné, Gulyás Károlyné, Ujvári Györgyné, Várai Jánosné, Reisinger Ignácné, Acs Naes Ferencné, Özv. Eszlányi Jánosné, Stein Lászlóné, Kémery Lajosné, Fazekas Endréné, Özv. Urbányi Ferencné, Projánszki Orántné, Özv. Rózsa Albertné, Jobbágy Ferencné, Kiss Lajosné, Rozáry Sándorné. Püspöky Lajosné.

Leányok: Klur Margit, Szele Juliska, Molnár Gizella, Szücs Mariska Bodieleky Mártha, (Nyiregyháza.) Dellinger Vilma, Ujvári Margit, Várai Mariska, Reizinger Annus, Acs Nagy Mariska Eszlányi Mariska, Medgyesi Irén, Kémery M. Vilma, Ujvári Mariska, Rózsa Teréz, Kiss Erzsike, Sály Róza, Karakas Mariska, Kosárka Lujza, Püspöky nővérek, Zvolenszky Mandika, Zvolenszky Piroska.

* **A pincér szakiskola felavatása.** A Hauer Bertalan elnöklete alatt alakult pincér szakiskola ünnepies felavatása e hónap 28-án lesz, az egyesület csapóutcai helyiségében. Az ünnepségre Budapestről számos előkelő vendég van meghívva, kik meg is igérték részvételüket, így *Mártonfy* miniszteri tanácsos, *Walter* országos szakfelügyelő, *Glück* Frigyes az országos pincér egyesület elnöke stb. Az ünnepséget lakoma fejezi be, melyen az összes debreceni vendéglősök résztvesznek. Erre az iskolafelavató ünnepre meghívják a város előkelőségeit is.

* **Szüreti mulatság.** A debreceni iparos ifjuság egy része számos hölgy közreműködésével jól sikerült szüreti mulatságot rendezett tegnap este a Korona szálló nagytermében. Tizenkét magyar ruhás, árvalányhajás legény toborozta a tegnapi nap folyamán a közönséget, melynek befogadására kicsinynek bizonyult a Korona nagyterme. Vigan folyt a szőlőlopás. szüretelés, — az utána következő tánc pedig a hajnali órákban ért véget.

* **Szívhajós az utcán.** Kovács János napszámost tegnap délután fél 3 órakor a városháza előtt elővette régi szívhajója. A szerencsétlen ember végig vágódott a téglaburkolaton s hosszas ideig nagy kínok között vergődött. A körülseregülő tömeg a helyett, hogy segítségére sietett volna, tétlenül bámulta a szegény ember szenvedését, mígnem az odaérkezett rendőr elvezette egy kapu alá, hol aztán lassan magához tért.

* **Az öngyilkosok családja.** Egyik regényében Jókai megrázóan főszi le az Aronfiyak sötét tragikumát. Az egész családon, mint az átok zordonan lebeg a végzetes örökség: öngyilkos módon vész el az egész atyafiság. A családfe, mintha vérből növekedett volna. Aki az árnyában született, már halálra van kárhozva, s halálát önönmagának kell keresnie. Egy boldogtalan berettyó-ujfalui parasztesaládra nehezedett így a fátum. Karácson

János gazdaember tegnap temette el két esztendő alatt a másik öngyilkos gyermekét. Nemrég gyönyörű menyasszony leánya 18 éves korában pusztította el magát. Az itató kutból huzták ki a holttestét. Kedden pedig a gazda 19 éves Mihály nevű fia, míg a szülei a vásárban jártak, régi, rozsdás fegyverrel szíven lötte magát és nyomban meghalt. A boldogtalan legény néhány órával halála előtt szomorúan a barátainak: El kell mennem a hugom után! És elment utána.

MŰVÉSZET.

A Nemzeti Szalon megnyitása. A Nemzeti Szalon őszi kiállítását vasárnap délebben nyitotta meg dr. *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszter. Az ünnepi megnyitóra rendkívül nagyszámu előkelő vendégsereg gyűlt egybe. *Wlassics* Gyula minisztert az elnökség fogadta és a miniszter nyomban megkezdte körutját a termekben, a hol bemutatták a kiállító művészeket. A miniszternek mindenikhez volt egy-két elismerő szava. Déli egy óra volt, mire a miniszter eltávozott. A meghívott vendégek még a délutáni órákban is együtt maradtak a tárlaton.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor:

Okt. 6. I. Fohász: Szavalja Palágyi. II. Kuruc Feja Dávid.
Okt. 7. Lotti ezredesei.
Okt. 8. Fernandé.
Okt. 9. San-Toy.
Okt. 10. Rejtett arc.
Okt. 11. Katalin.
Okt. 12. d. u. Romeo és Julia. Este Régi szerető.

— **(Flórika szerelme.)** *Moldován* Ger-gely tanár a kolozsvári egyetemen. Népszínművet írt az oláh népeletről. Leányrablás, apaátok, vérbosszu, havasalji vadvirágos szerelem, vásári jelenetek, népszokások, tánc és ének, cinemintye és egyéb tarkaságok színes játéka ez a tanári gondossággal kiserkesztett néprajzi munkácska. Arra elég jó, hogy egy este a debreceni karzatot mulattassa. Lám, mondja a Hortobágy ismerője, mi más az oláh élet, mint a mienk. Tanulhat ebből az ember. S ebben a jámbornak igaza van. Csak az a kár, hogy jó lehet más az élet: az újabb népszínművek nem mások, hanem egyformán rosszak, akár havasalji oláhokról íródnak, akár gömöri palócokról, avagy alföldi esikósokról. Az előadás egyenletes és zökkenések nélkül való volt. Kiemelkedő jelenség nem tűnt elő; sajnos azonban, hogy a lelkiismeretes, gondos rendezés eltűrte az összes személyzet ama régi rossz szokását, hogy akár kórus, akár primadonna, akár koldus, akár gazdag ember — mind lehetetlen cifrázkodással kiöltözködve feszítenek a színpadon. Az a sok vadonat új patyolat, az az örökös ünneplő, a szegény szénégető leányán az a rengeteg ríktó cicoma, gyöngy, selyem, atlasz szörnyen szurja a jóízű néző szemét. Amit föltétlen dicséret illet: a sima összjáték. Általában úgy látszik az lesz

a kiváló nagy tehetségek nélkül szükölködő társulat erőssége, hogy a rendkívüli talentumokat a becsületos, jól előkészített perdülő tempójú előadások kitűnősége pótolja. Tegnap este Mezei Andorban szép termetű, kellemes hangú népéneket ismert meg a közönség, Aldor Juliskában pedig kissé mesterségszerűen dolgozó, tulong-tul mosolygó, de értelmes, buzgó, az aprólékosságig iparkodó színésznőt nyert. Ebergényiné igen zamatos pakulárné volt; továbbá Sebestyén Géza kicsit erősen drámaiás oláh pakulárja, Nagy Dezső jóképű szénégetője is dicséretre méltó. Pompás volt egy mellékfigura, egy részeg oláh, akit egyetlen jelenetében Papir Sándor lehetetlen nevű kórlista művészi vonásokkal emelt értékes alakítással. A dalok nem az oláh népdalaiból valók, hanem operettszerű fufangossággal összenyestett műközépszerűségek, az elesélt Styitu és Natália-siralma fajtájából. Közönség nagyon kis számmal jelent meg.

— (Október 6. a színházban.) Ma este a nézőtér is a kegyeletes megemlékezés alkalmi színi fel, amennyiben Makó Lajos igazgató meghívta erre az előadásra az öreg 48-as honvédeket, a kik éppen tizenhárman vannak.

— (Makó Lajos fellépése.) A Nebántsvirágban az órnagy jó szerepe Makó Lajosnak. A Népszínházban, mikor még Pálmai Ilka játszotta művészetét virágkorában a bájos Deniset, Makó Lajos órnagyja valósággal mesteri alkotás volt. Ma sem vesztett értékéből, a közönség tehát rendkívüli érdeklődéssel várhatja az igazgató első fellépését.

TAVIRATOK.

Zola Emil temetése.

Páris, okt. 5. (Saját tudósítónk távirata.) Zola koporsóját ma délelőtt lakóházának gyászkapornává átalakított előcsarnokába vitték. A koporsóra számos koszorút tettek le, többek közt a Dreyfus Cadamos és Schenrer-Kestner családok, a külföldi sajtó szindikátusa, az orosz diákok, a francia-olasz liga és több külföldi lap koszorút. Dreyfus Alfréd egy nagy virágbokréttát hozott melynek szalagján ez állott: Dreyfus Alfréd — Zolának. Dél óta óriási embertömeg tolongott a rendőrség által elzárt terület körül. Egy órákor a koporsót a halottas kocsira tették. A katonaság tisztelgett és a menet megindult, míg a körülálló levették a kalapjukat. A szomszédos házak ablakai tele voltak nézőkkel. Az idő szép, a temetés rendezvény nélkül folyt le óriási közönség s a köztársasági kormány hivatalos jelenlétében.

Uj főgimnázium felavatása.

Beregszász, okt. 5. (Saját tudósítónk távirata.) Az itteni állami főgimnáziumot és elemi iskolát ma avatták fel szép ünnepséggel. A kultuszminisztert Hollán Ferenc osztálytanácsos képviselte.

A görög trónörökös balesete.

Athén, október 5. (Saját tudósítónktól.) A trónörökös ma automobilon a Tutsi villába hajtatván, automobilostól egy árokba zuhant. Jobb szemén és alsó alsó ajkán megsérült, de állapota nem aggasztó. Zsófia trónörökösnek kocsin követte férjét, a zaj következtében, melyet automobil lezuhanása okozott, a lovak

megbokrosodtak, de sikerült azokat megfékezni, úgy, hogy baj nem történt.

A manillai harc.

New-york, október 5. Manillából jelentik: Verstling ezredes csapatai Macín mellett teljesen szétverte a morokat, a kik közül vagy százan elesetek és megsebesültek. A benszülöttek 40 erődített állást elfoglaltak és elpusztították. A cambutugáni szultán belehalt sebeibe.

A pusztuló Velence.

Róma, okt. 5. (Saját tudósítónk távirata.) Velencéből érkezett magánjelentések szerint a Szent István templom harangtornya bedőléssel fenyeget.

Régi római siremlékek.

Róma, okt. 5. (Saját tudósítónk távirata.) Ma a fórium katakombáiban ismét két ósrégi siremléket találtak. Az eddig felfedezett négy sir a legjelentékenyebb, amit eddig a fórumon találtak.

Szétvert sztrájkolók.

Arras, okt. 5. A múlt éjjel egy lovas járőr és a sztrájkolók egy csoportja közt Bethuna környékén összeütközés volt. A sztrájkolókat szétverték. Holnap 5 század indul a rend fentartására a sztrájkvidékre.

A békülő Natál.

Pietermaritzburg, okt. 5. Natálban ma megszüntették a hadi jogot.

Ajánlja az újabb időben gazdagon és a legmodernebb anyagokkal dusan felszerelt	
DEBRECZEN.	könyvnyomdáját,
	mely különösen alkalmas minden olyan nyomtatványok előállítására, melyeknek az izléses külső belbecsét is emelni van hivatva.
LÁSZLÓ JÓZSEF könyvnyomdája.	
Telefon 275.	Telefon 275.
De éppen olyan csinnal és lehető olcsó árban készít mindennemű egyszerű nyomtatványokat is és ezeknek nemcsak csinos, hibátlan, hanem gyors előállításáért is felelősséget vállal.	
A papír gyári árban számíttatik.	
Vidéki megrendeléseket a legpontosabban teljesít.	
Hirdetsek a "SZABADSÁG" című politikai napilapban a legpontosabban számítva közzétetnek.	
Csapó-utca 9.	